

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurikorralduse õppekava

Getter Marii Kalvik

**TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA TEATRIKUNSTI 13.
LENNU DIPLOMILAVASTUS "PERPLEX" PRODUKTSIOON**

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Marko Lõhmus

kultuurikorralduse ja kultuuripoliitika nooremlektor

TÜ VKA

Kaitsmisele lubatud.....

Viljandi 2021

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST	4
1.1. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kirjeldus	4
1.2. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia visioon, missioon ja eesmärgid	5
1.3. Organisatsiooni struktuur ja töö jaotus	7
2. KORRALDUSPROTSESS	10
2.1. TÜ Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide õppekava	10
2.2. Projekti kulg	11
2.3. Lavastuse eesmärgid ja sihtgrupp	12
2.4. Lavastuse meeskond.....	14
2.5. Lavastuse turundus- ja meediaplaani elluviimine	16
2.6. Lavastuse eelarve ja rahastusallikad	19
2.7. Lavastuse riskianalüüs	21
2.8. Lavastuse sotsiaal-majanduslik mõju.....	23
3. ENESEREFLEKSIOON	25
KOKKUVÕTE	29
KASUTATUD KIRJANDUS	30
LISAD	32
Lisa 1. Turundusplaan	32
Lisa 2. Meediakajastused	36
Lisa 3. Esialgne eelarve.....	38
Lisa 4. Lõplik eelarve.....	40
Lisa 5. Riskianalüüsi tabel	42
SUMMARY	45

SISSEJUHATUS

2019. aasta seisuga, mil on ilmunud viimane Eesti teatristatistika, külastati Eestis teatreid üle 1,2 miljoni korra. Kokku mängiti teatrites 7 047 etendust ja mängukavadest oli võimalik 610 lavastuse seast valida. Keskmiselt oli 2019. aastal ühel etendusel 184 vaatajat, ühe päeva jooksul oli võimalik valida keskmiselt 19 etenduse vahel ning teatrit külastas päevas keskmiselt 3 489 vaatajat, mis on suurim publikuarv viie aasta lõikes. (Eesti teatristatistika 2019)

Minu loov- praktiliseks lõputööks on lavastuse "Perplex" produtseerimine TÜ Viljandi kultuuriakadeemias. Lavastus esietendus 13. oktoobril 2020. aastal ning korraldustöö ettevalmistamine sai alguse 2020. aasta aprillis. Kahjuks tekkis korraldusprotsessi paus ning korraldusprotsess sai alguse uuesti 2020. aasta augustis. Lavastust mängiti viiel korral. Mängupaikadeks olid TÜ Viljandi kultuuriakadeemia must saal, Tartus asuv Eesti Rahva Muuseumi teatrisaal ning Tallinnas paiknev Sakala 3 teatrimaja must saal. Lavastus põhineb Marius von Mayenburgi näidendil "Perplex", mis käsitleb inimese enese- ja tötunnetust. Lavastaja Tõnis Veelmaa on lavastuse sisu kirjeldanud nii: "Me näeme erinevaid hetki laval ja püüame leida vastuseid enda küsimustele, aga need vastused järgmisel hetkel ei pruugi enam kehtida."

Loov-praktiline kirjalik osa koosneb kolmest erinevast peatükist. Esimeses osas kirjeldan TÜ Viljandi kultuuriakadeemiat kui organisatsiooni. Teises osas annan ülevaate lavastuse korraldusprotsessist ja sotsiaal- majanduslikust mõjust. Viimases ehk kolmandas osas teostan eneserefleksiooni, kus annan ülevaate sellele, mis läks protsessis hästi ja millised olid puudujäägid.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST

Selles peatükis annan ülevaate Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemiast. Kirjeldan Viljandi kultuuriakadeemia ajalugu, toon välja kultuuriakadeemia missiooni, visiooni, eesmärgid ning analüüsin antud organisatsiooni struktuuri.

Organisatsioonid on ühiskonna osa, mis annavad panuse meid ümbritsevale keskkonnale: meie ettevõtmistele, eluavaldustele ja toimingutele. Meie ümber tekib igapäevaselt aina rohkem juurde erinevaid organisatsioone. Nende mitmekesisus ja roll ühiskonnas on suurem kui kunagi varem. Organisatsioon on kindla inimrühma ühiste eesmärkide taotlemiseks moodustatud ja terviklikult korraldatud ühendus. (Üksvärv 2008, lk 15)

1.1. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kirjeldus

1991. aasta sügisel alustas tööd kultuurialast kõrgharidust andev õppeasutus Viljandi Kultuurikolledž. Traditsioonilistele erialadele (raamatukogundus, koori- ja tantsujuhtimine) lisandus juurde uusi eralasi (näitejuht- teatritöö korraldaja, butafoor-dekoraator). 2003. aastal toimus nime muutus ning Viljandi Kultuurikolledžist sai Viljandi kultuuriakadeemia. 2016. aastast toimus Tartu Ülikoolis struktuurimuudatus ja nüüdsest kuulub Viljandi kultuuriakadeemia humanitaarteaduste ja kunstide valdkonda. (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia koduleht, *s.a.*)

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias õpetatakse mitmeid erinevaid erialasi, kus omavahel põimitakse järgnevaid valdkondi (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia koduleht, *s.a.*):

- pärimus ja tänapäev;
- rahvuslikkus ja rahvusvahelisus;
- teadus- ja kunstiloome;

- teooria ja praktilised lahendused.

Õpetatavad erialad on loomingulised ja mitmekülgsed, ning nende läbimisega omandatakse humanitaar- ja kõrgtehnoloogilised teadmised. Kultuuriakadeemias on neli õppekava ja kümme erinevat õppesuunda: etenduskunstide õppekava, kultuurhariduse õppekava, muusikaõppekava ning pärandtehnoloogia õppekava. (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia koduleht *s.a.*)

1.2. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia visioon, missioon ja eesmärgid

Antud peatükis kirjeldan Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia visiooni, missiooni ja eesmäärke. Toon välja teoreetilisi käsitlusi ja analüüsin antud teemasid.

Missioon väljendab otstarvet, mille jaoks organisatsioon on loodud, visioon kirjeldab tulevikuseisundit, kuhu organisatsioon soovib missiooni järgides jõuda ning väärtused näitavad, milles oma töös juhitudakse (Byrnes 2008, lk 122). Virovere, Alas, Liigand on organisatsioonikäitumise käsiraamatus (2005, lk 22) öelnud, et missiooni eesmärgiks on siduda organisatsiooni liikmeid ja anda organisatsiooni baasiks ühise eesmärgi.

Viljandi kultuuriakadeemia missiooniks on teadus-, kunsti- ja tehnoloogiavaldkondi lõimiva kõrghariduse kaudu tagada omakultuurikeskselt mõtleva loovharitlaskonna järjekestvus Eesti ühiskonnas (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2016-2022).

Viljandi kultuuriakadeemia missioon on minu arvates sõnastatud selgelt ning üheselt mõistetavalt. Kuigi arvan, et missioon võiks olla rohkem lööklausena välja toodud. Antud missioon loob võimaluse organisatsioonis töötavatele inimestele pingutada ühise eesmärgi nimel. Erinevate erialade kaudu soovitakse suunata loomingulisi ja inspireerivaid inimesi Viljandi kultuuriakadeemiasse õppima.

Virovere, Alas, Liigand on "Organisatsioonikäitumise käsiraamatus" (2005, lk 22-23) toonud välja visiooni sõnastuse: "See on lõppeesmärk, milleni tahetakse jõuda. Visioon on

tulevikunägemuse loomine ja see on tippjuhi üks kõige tähtsamaid ülesandeid, kuidas "müüa" loodud visioon enda töötajatele."

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia visioon on olla rahvusvaheliselt tunnustatud pärimuskultuuri edendaja, omakultuuri kontseptsiooni kandja, regionaalne haridus-, loome- ja arenduskeskus ning arvamustiider Eesti ühiskonnas (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2016-2022).

Antud visioon on sõnastatud lihtsalt ja arusaadavalt, Viljandi kultuuriakadeemia sooviks on olla pärimuse- ja kultuurikandja, säilitades traditsioone ja luua piirkondlik loome- ja arenduskeskus. Organisatsiooni edukus sõltub eelkõige iga töötaja panusest. Panus peab olema suunatud ettevõtte kui terviku eesmärkide saavutamisele. Iga töötaja peab teadma enda ülesandeid ning eesmärgid peaksid olema püstitatud nii, et tulemused oleksid mõõdetavad. (Alas 2008, lk 68)

Viljandi kultuuriakadeemia peamisteks eesmärkideks on olla (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2016-2022):

- 1) Eestis ning rahvusvaheliselt tunnustatud pärimuskultuuri, kunstide ja loomeettevõtluse kompetentsikeskus;
- 2) kogukondade ühendaja haridus- ja kultuurivaldkonna arengu suunaja nii regioonis kui ka Eestis laiemalt;
- 3) ühiskondlik arvamustiider kultuuri ja hariduse valdkonnas;
- 4) kõrgetasemelise ja tulemuslikku õppe-, teadus- ja loometegevuse ellu viiv ülikooli akadeemiline üksus;
- 5) dünaamiline organisatsioon, mis väärtustab, inspireerib ja ühendab inimesi.

Antud eesmärgid on Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia arengukavas 2016.-2022. aastateks välja toodud, see tähendab, et need on üldeesmärgid ning nende pikemaks rakendamiseks on ajavahemik aasta või enama vältel (Üksvärav 2008, lk 108).

Üldine eesmärk on organisatsiooni kõikehõlmav ja pikaajaline eesmärk, mille saavutamine on tema peamine taotlus. Üldisest eesmärkidest on kõige olulisem missioon, see tähendab, et missioonil on püsiväärtus, mida muudetakse harva. (Üksvärav 2008, lk 109)

Viljandi kultuuriakadeemia on enda eesmärgid sõnastanud lähtuvalt missioonist, mis annab aluse antud eesmärkide elluviimiseks. Eesmärkidest peegelduvad antud organisatsiooni võimalused ja tegevused. Seega on oluline, et töötajad teaksid organisatsiooni eesmärke. See annab juhtidele kindluse, et töö on efektiivne ja teadmise, et kõik tegutsevad ühise eesmärgi nimel.

1.3. Organisatsiooni struktuur ja töö jaotus

Organisatsiooni struktuur on aluseks organisatsiooni töötajate omavahelistele töösuhetele ja selle eesmärk on luua efektiivne tööjaotus. Organisatsiooni struktuur aitab kaasa sellele, et juhid suunavad ressursi nii, et kõik töö saaks tehtud. Selle jaoks on oluline, et organisatsiooni struktuur oleks paindlik. Tänu sellele on kergem läbi viia muudatusi ja uuendusi. (Alas 2008, lk 79)

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia struktuur jaguneb akadeemiliseks ning haldus- ja tugistruktuuriks. Enne 1.01.21 moodustasid struktuuri osakonnad (etendus-, muusika-, kultuurharidus-, ja rahvusliku käsitöö osakond), 1.01.21 on struktuur muutunud, mis tähendab, et kadusid akadeemilised osakonnad ja need muutusid õppekavadeks. Antud struktuuri muudatuse eesmärgiks on juhtimistasandite vähendamine, konkreetsem piiritletud juhtimine ning programmijuhtide rolli suurendamine. (Seletuskiri Viljandi kultuuriakadeemia põhikirja muudatuse kohta, 2020)

Uue struktuuri muudatuse käigus said õppekavade programmijuhid endale osakonnajuhatajate asemel õppekavade haldus- ja administratiivõigused ning kohustused. Õppekava programmijuhi ülesandeks on õppekava alla kuuluvate töötajate töö vahetu korraldamine ning osaliselt õppekava finantsilise poole eest vastutamine (nt: käsunduslepingud, meeskonna arendamine jne). Osakonade alluvuses olevad töötajad jäävad edaspidiselt siiski õppekavadega seotuks. (Seletuskiri Viljandi kultuuriakadeemia põhikirja muudatuse kohta, 2020)

Tartu Ülikooli akadeemilise struktuuri moodustavad instituudid ja kolledžid, kuhu alla kuuluvad humanitaarteaduste ja kunstide, sotsiaalteaduste, meditsiiniteaduste ning loodus- ja

täppisteaduste valdkonnad ja valdkonnavälised ülikooli asutused. Iga valdkonna tegevust ja ülesandeid koordineerib valdkonna nõukogu. Ülikooli haldus- ja tugistuktuuri allüksused tegutsevad rektori käskkirjaga kindlal eesmärgil ja ülesannetega. (Tartu Ülikooli koduleht, *s.a.*)

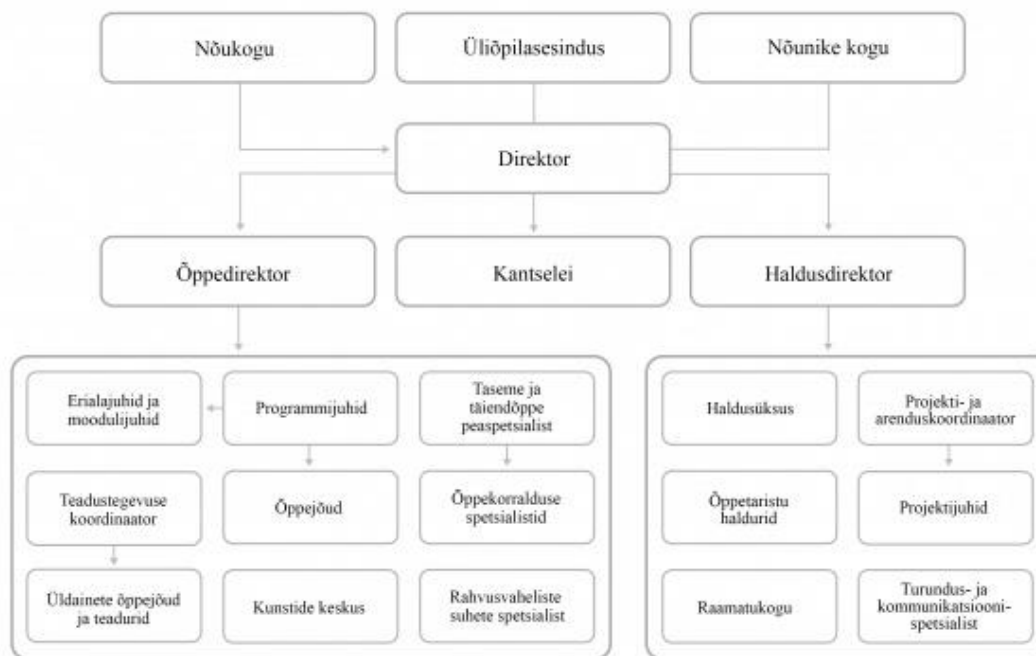
Organisatsiooni struktuuri kaudu saavad juhid suunata ressursse nii, et kõik töö saaks tehtud. Struktuur peaks võimaldama läbi viima muutusi ning uuendusi. Organisatsiooni struktuur on ametipositsioonide vaheliste suhete mudel. Struktuuri loomisel on eesmärgiks töö efektiivne jaotamine. (Virovere, Alas & Liigand 2008, lk 23)

Viljandi kultuuriakadeemia struktuur on funktsionaalne struktuur, kus on üks juht, nende töö ülesanded jagunevad erinevatesse valdkondadesse ning valdkondades tegelevad oma ala spetsialistid. Funktsionaalse struktuuri eelisteks on see, et koordineerimine on juhil lihtsam ja juht ise peab olema kursis kitsa tegevuste ringiga. (Alas 2008, lk 83)

Organisatsiooni struktuuri muudatus tõi kaasa muudatusi nõukogu juhtimises. Akadeemia kõrgeim otsustuskogu on nõukogu, kuhu kuuluvad direktor, asedirektor ning kolledži hallatavate õppekavade programmijuhid, kolm akadeemiliste töötajate esindajat, üliõpilaste esindajad arvestusega, et üliõpilased moodustavad 1/5 nõukogu koosseisust. (Viljandi kultuuriakadeemia põhikiri, *s.a.*)

Kultuuriakadeemiat juhib direktor Juko-Mart Kõlar. Direktor moodustab juhatuse, mille liikmed on õppedirektor, teadusdirektor, administratsiooni-, finants- ja haldusdirektor, kes juhivad vastavaid tegevusvaldkondi (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia koduleht, *s.a.*). Operatiivseks juhtimiseks moodustatud valitsusse kuuluvad direktor, õppedirektor, õppetalituse juhataja ja osakonnajuhatajad, nüüdseks on osakonnajuhatajate ametinimetused programmijuhid (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia koduleht, *s.a.*).

Alates 1. jaanuarist 2016 kuulub TÜ Viljandi kultuuriakadeemia Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkonda. Viljandi kultuuriakadeemia organisatsiooni struktuuri näeb allpool toodud joonisel. (Vt. Joonis 1)

Joonis 1. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia organisatsiooni struktuur

2. KORRALDUSPROTSESS

Antud peatükis kirjeldan Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide õppekava, projekti ideed, planeerimist ja teostust, eesmärged ja sihtgruppi, meeskonda, turundus- ja meediaplaani elluviimist, eelarvet ja rahastusallikaid ning riskianalüüsi ja sotsiaal- majanduslikku mõju tulenevalt projektist.

2.1. TÜ Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide õppekava

Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide õppekava annab võimaluse üliõpilastele saada hea ülevaade lavastamisest, kujundamisest, korraldamisest ja pedagoogikast. See annab võimaluse teha paremini koostööd teiste erialade üliõpilastega. Etenduskunstide õppekava eesmärk on rikastada kultuurimaastikku mitmekülgsete spetsialistidega, kes oleksid võimelised arendama valdkondadevahelist koostööd. Paarisaastatel võetakse vastu visuaaltehnolooge (dekoraator-butafoor, valgus- ja videokujundaja) ja tehnilisi produtsente. Paaritutel aastatel võetakse vastu näitlejaid, tantsuõpetajaid ja lavastajaid. (Etenduskunstide õppekava, *s.a.*)

Antud lõigu tarbeks tegin suulise intervjuu Jürgen Volmeriga, kes on teatrikunsti õppekava programmijuht. Viljandi kultuuriakadeemia 13. lennu kursus võeti vastu 2017. aasta suvel. Kursusel lõpetab 2021. aasta suvel kaksteist näitlejat ja üks lavastaja. Kultuurikorralduse õppekaval korraldatakse loov-praktiliseks lõputööks üks sündmus. Lavastaja üliõpilased toovad seevastu nelja aasta jooksul välja erinevaid diplomilavastusi. Lavastused tuuakse välja lavastuspraktika ainetes raames. (Volmer 2021)

2.2. Projekti kulg

Algis Perens nimetab projekti mõistet järgmiselt: „Projekti nimetatakse konkreetse eesmärgi tähtaegseks saavutamiseks kavandatud tegevuste kogumit, mille elluviimisel on rahalised piirangud” (Perens 2001, lk 8).

Otsustasime TÜ Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide osakonnajuhataja, programmijuhi ja projektijuhiga, et toome teatrikunsti 13. lennu diplomilavastuse "Perplex" välja läbi Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia, kuna tol hetkel polnud võimalik antud diplomilavastust mõnele professionaalsele teatrile suunata ja meile tundus ise tegemine ning sellest õppimine ainuõige valik.

Lavastuse "Perplex" idee sai alguse 2020. aasta jaanuaris, kui minuga võttis ühendust Viljandi kultuuriakadeemia 13. lennu lavastaja üliõpilane Tõnis Veelmaa, kes soovis mind kaasata lavastusprojekti produtsendina. Idee seisnes selles, et antud lavastus oleks tema esimene avalik diplomilavastus. Projekti peamiseks eesmärgiks oli lavastuse jõudmine suurema sihtgrupini, kui ainult Viljandi kultuuriakadeemia tudengid, töötajad ja õppejõud. 2020. aasta veebruaris algasid esimesed lugemisproovid ning proovid näitlejatega, kus hakati tegutsema teksti ja liikumisega. Samal ajal käisid minu poolt läbirääkimised Eesti Teatri Agentuuriga teemal, kuidas näidendit "Perplex" (Marius Von Mayenburg) autoriõigustega kooskõlas välja tuua. Esialgse plaani kohaselt pidi esietendus toimuma 2020. aasta aprillis ning väljasõidu etendused mais.

13. märts oli Eesti riik kehtestanud eriolukorra (Eriolukorra meetmete rakendamine, Riigi Teataja 2020), mille tõttu lükkus meie lavastuse protsess teadmata ajaks edasi. Sellest tulenevalt jäi meie projekt seisma ning otsustasime meeskonnaga, et alustame tööd taas juulis, kuid tegelikult tööle saime hakata alles augustis.

2020. aasta augustis alustasime lavastusprotsessiga uuesti. Selleks hetkeks oli viirus taandunud ning TÜ Viljandi kultuuriakadeemia õppehoone oli taas avatud proovide tegemiseks.

Lavastusprotsessi tegevuskava oli järgmine:

- 1) autoriõiguste hankimine koostöös Eesti Teatri Agentuuriga;
- 2) prooviprotsessi alustamine lavastaja ja näitlejate vahel;

- 3) eelarve koostamine;
- 4) Eesti Kultuurkapitali taotluse kirjutamine;
- 5) piletimüügi ettevalmistamine ja plaani koostamine keskkonnas Fienta;
- 6) turundus- ja meediaplaani koostamine;
- 7) plakatite ja kavalehtede kujundamine;
- 8) väljasõidu etenduste ja mängupaikade planeerimine.

Lavastuse kinnine esietendus toimus 13. oktoobril. Järgmised etendused olid 14. ja 20. oktoober TÜ Viljandi kultuuriakadeemia mustas saalis, 28. oktoobril Eesti Rahva Muuseumis ning 20. novembril Tallinnas Sakala 3 teatrimajas. Kokku toimus viis etendust.

2.3. Lavastuse eesmärgid ja sihtgrupp

Lavastus "Perplex" (M. Von Mayenburg) käsitleb inimese enese- ja tõe tunnetust. Meile jutustatakse erinevaid situatsioone, mis panevad meid mõistma, miks me oma tõe tunnet hindame ning turvaliseks ja tähtsaks peame. Laval oli ühes hetkes neli inimest, ruum, valgus ja heli.

“Kas nüüd on läbi?”

“Ei. Ikkagi läheb kõik edasi. Alati läheb kõik edasi. Muusika mängib. Prožektorid põlevad. Keegi räägib kusagil. See ei lõpe kunagi.” (M. von Mayenburg)

Antud lavastuse eesmärgiks oli lavastaja kui ka trupi seisukohalt välja tuua lavastus, kus nad saaksid luua seoseid õpitu ja lavastuspraktikaga, mida nad kolme aasta jooksul õppides omandanud olid. Lavastaja eesmärgiks on olla looja, kes suudab loominguiliselt läheneda näitlejale tema liikuva keha, füüsilise objekti, visuaalse kujundi või psühholoogilise suhete kaudu, et muuta kunstiline visioon ühtseks tervikuks erinevates ruumides. Sellest eesmärgist sai lavastus "Perplex" enda inspiratsiooni, leida igas mängupaigas need tõesed, millele keskenduda.

Antud projekt loob suure väärtuse eriti noortele näitlejatele ning lavastajale, kuna nad saavad katsetada ja tunnetada piire erinevates projektides töötades oma valdkonna asjatundjatega. Sealjuures luuakse lavastusprotsessi käigus uusi suhteid enda kooli üliõpilastega ning annab

võimaluse uutele kogemustele projektide ja väljakutsete näol. TÜ Viljandi kultuuriakadeemiale ja etenduskunstide õppekavale annavad üliõpilaste diplomilavastused väärtuse näitamaks, millega tegutsevad teatrikunsti üliõpilased.

Diplomilavastusi toob Eestis välja kaks kooli, üks nendest on Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia ning teiseks kooliks on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikool.

Lavastuse "Perplex" etendumine lõi väga mitmekülgset väärtust. Lavastus oli hea viis anda aimu vaatajale näitlejaõppest TÜ Viljandi kultuuriakadeemias ning ühtlasi andis võimaluse tutvuda nelja noore ning värske näitlejaga Eesti teatrimaastikul. Vähe lavale toodud näidendil põhineva lavastuse eesmärk oli pakkuda publikule visuaalselt uudset ning interaktiivset elamust. Võrreldes eelnevate lendudega, oli meie diplomilavastus eriline seetõttu, et meie produktsioon ei olnud koostöös ühegi professionaalse teatriga.

Projektide puhul on oluline, et protsessi alguses töötaks meeskond välja eesmärgid, mida tahetakse saavutada.

Meie meeskond pani enne projekti alustamist kirja enda eesmärgid, milleni soovisime jõuda.

Lavastuse "Perplex" eesmärgid olid järgmised:

1. Lavastust "Perplex" kajastatakse vähemalt kümnes meediaväljaandes.

Eesmärgi saavutamiseks plaaneerisime järgmist:

- Saata pressiteateid ja kirjutada raadiotele, meedia väljaannetele, et kas oleksid huvitatud tegema noorte näitlejatega intervjuusid.
- Kutsuda teatrikriitikuid vaatama antud lavastust.
- Olla aktiivne lavastuse tutvustaja sotsiaalmeedias (Facebook, Instagram).

2. Iga etendust külastab vähemalt 50 inimest

Eesmärgi saavutamiseks planeerisime järgmist:

- Määratleda ja leida lavastusele kindel sihtgrupp.
- Turundada ja reklaamida etendusi sihtgrupile vastavalt.

3. Lavastust mängitakse vähemalt kolmes erinevas linnas

Eesmärgi saavutamiseks planeerisime järgmist:

- Leida lavastusele sobivad väljasõidu etenduste mängupaigad.

4. Pakkuda antud lavastust etendada festivalile "Värske kraam Viljandist"

Eesmärgi saavutamiseks planeerisime järgmist:

- Teha koostööd TÜ Viljandi kultuuriakadeemia ja Kanuti Gildi saaliga.

Kirjutatud eesmärkidest suutsime ellu viia neljast kolm. Saime kümnelt erinevalt meediaväljaandelt kajastust ning ilmusid ka pressiteated ja kolm kriitikut kirjutasid meie etendusest. Nelja etendust külastas üle 50 inimese ja ühel etendusel käis üle 120 inimese, kokku käis etendusi vaatamas 280 inimest. Eesmärk, mängida vähemalt kolmes erinevas linnas, jäi täitmata, sest saime aru, et Narva Vaba Laval toimuma pidanud etendust ei suuda me sealsele teatripublikule piisavalt hästi müüa. Neljanda eesmärgi puhul koostöö läbirääkimised sujusid kenasti, aga seoses uue viiruselaine tõttu on nüüdseks kindel, et festivalil "Värske kraam Viljandist" 4.-6. juunil 2021. aastal antud lavastust meil etendada pole võimalik.

2.4. Lavastuse meeskond

Lavastuse "Perplex" lavastusmeeskonda kuulusid lavastaja, lavastaja juhendajad, neli näitlejat, graafiline disainer, liikumisjuht, kostüümikunstnik, produtsent ning valgustehnik. TÜ Viljandi kultuuriakadeemias õppisid projekti toimumise ajal lavastaja, näitlejad, produtsent ja liikumisjuht. Näitlejatel, lavastajal ning minul tekkis võimalus siduda antud projekt enda diplomitööks ning liikumisjuht sai antud projekti teostada praktikana. Graafiline disainer ning kostüümikunstnik õppisid projekti toimumise ajal Eesti Kunstiakadeemias.

Valguskunstnik oli TÜ Viljandi kultuuriakadeemia töötaja, kes sidus projekti visuaaltehnoloogia üliõpilaste praktikaga. Praktika nägi välja nii, et valguskunstnik lõi valguskujunduse ja üliõpilased said loodud kujunduse etendustel tehniliselt teostada.

Ülesanded ja tegevused olid projektis jaotatud valdkondade järgi, seega lavastaja juhatada oli loominguiline meeskond (näitlejad, liikumisjuht ja valgustehnik). Produtsent ehk projektijuht tegi koostööd lavastajaga ning koos võeti vastu otsuseid, mis puudutasid produtseerimisalaseid küsimusi. Produtsendi ülesanneteks oli projekti rahastustaotluse kirjutamine, turundus- ja meediaplaani planeerimine ja ellu viimine, piletimüügi organiseerimine, väljasõiduetenduste mängupaikadega suhtlemine, turvalisuse ja ohutuse eest vastutamine. Antud projekt leidis aset koostöös TÜ Viljandi kultuuriakadeemiaga, suureks abiks etenduskunstide osakond, kes aitas produtsendil leida kõige õigemaid alternatiive ja lahendusi keerukates olukordades. Seega oli produtsendi ülesandeks jagada kogu lavastusprotsessiga seonduvat infot etenduskunstide osakonnaga. Lavastuse kunstnikud suhtlesid produtsendiga ning said tema kaudu vajalikud ülesanded ja juhised.

Meeskonna töö põhimõtetes lähtusime järgnevast (Virovere jt 2008, lk 111):

- liikmetel on ühised eesmärgid;
- liikmete vahel on harmooniline koostöö;
- liikmed tunnevad tööst rõõmu;
- liikmed saavutavad väljapaistvaid tulemusi;
- kõik liikmed vastutavad.

Katzenbach (1997) nimetab tõeliseks meeskonnaks inimeste kogumit, kes täiendavad teineteist enda oskustega, on pühendunud ühisele ülesandele, eesmärkide täitmisele ja meetodile, mille eest nad peavad ühiselt vastutama (Virove jt 2008, lk 112).

Toetudes Katzenbachi (1997) tsitaadile oli meie meeskonnatöö väikese koosseisuga grupi ühistegevus, mille eesmärgiks oli millegi lahendamine või loomine sellisel kujul, mis tähendab, et ükski meeskonna liige selle peale eraldi poleks tulnud. Me olime motiveeritud rohkem sellest, et meie koos leiame kõige parema lahenduse kui igaüks eraldi, sest me koos anname ühise panuse ning kõik koos vastutame tulemuste eest. (Virovere jt 2008, lk 112)

Meie meeskonnas vastutasid igaüks enda valdkonna eest ning meeskonna liikmetel olid selged juhised ja kindlad ülesanded. Infosulu vältimiseks pidasime iganädalaselt koosolekuid, kus iga

valdkonna esindaja andis ülevaate esile kerkinud probleemidest, uutest ideedest ja tehtud tööst. Küsimuste ja probleemide tekkimisel püüdsime meeskonnana alati leida parimaid lahendusi.

2.5. Lavastuse turundus- ja meediaplaani elluviimine

Turunduse eesmärk peab olema mõõdetav ning kindlaks peab olema määratud ülesanne, mida organisatsioon soovib täita (Vihalem 2008, lk 31). Vihalem (2008, lk 31) toetub R.-K. Pekki (1996) eesmärgi seadmise iseloomustamisele märksõnadega: tahe ja soov, ausus iseenda suhtes, positiivsus, eesmärkide ja tegevuste kirjapanemine, ajaliste piiride teadvustamine, probleemide hindamine, info kogumine, koostööpartnerite leidmine.

Turunduse valdkonnas seadsin endale peamiseks eesmärgiks erinevate turunduskanalite kasutamise ning meediaplaani põhjaliku täitmise ja elluviimise. Eesti teatripublik saab kõige enam teatrietenduste kohta infot sõpradelt/tuttavalt, televiisorist ja raadiost, internetist ning trükimeedia kaudu (Facebook, Instagram, plakatid ja flaietid). Kõige vähem infoallikana kasutatakse teatri sõbraliste. (Teatri positsioon... 2016, lk 45) Lavastuse eesmärkide elluviimiseks koostas endale turundusplaani (vt *lisa 1*). Toetusin teise aasta kodutööna valminud turundusplaanile, antud aine õppejõud ja turundusplaani juhendaja oli Juta Kuhlberg. Turundusplaani juurde kuulusid SWOT analüüs (vt *lisa 1*) ning lavastuse eesmärgid ja nende tulemuste hindamine, millest räägin siin peatükis lähemalt.

Turunduskommunikatsiooni jagasin nelja erinevasse kategooriasse:

- 1) turundus sotsiaalmeedias;
- 2) turundus meedias (ajalehed, raadio, televisioon);
- 3) trükised (plakatid, flaietid, kavalehed);
- 4) otseturundus.

Sotsiaalmeedia kui selline on eelkõige infovahetus, mis viitab sellele, et inimestel on võimalik erinevatel platvormidel ja rakendustel sotsiaalselt suhelda, luua erinevaid kogukondasid, osalust ning koostööd (Tiidenberg 2017, lk 14).

Sotsiaalmeedia reklaami korraldasin *Facebook*'i sündmuse abil, mille lõime TÜ Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunste *Facebook*'i konto alt (TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lennu diplomilavastus "Perplex") ja *Instagram*'i (perplex13lend) konto alt. Antud kontosid hoidsime värskena uute postitustega: jagasime hetki proovisaalist, teavitasime publikut informatsiooniga: näiteks kuidas ise käitume seoses pandeemiaga. Enne esietendust kasutasime võimalust *Facebook*'is loodud üritust esile tõsta *Facebook boost*'i abil. Selle abil teavitasime inimesi (Viljandis, Tartus, Tallinnas, Pärnus ja Jõhvis) tulevases diplomilavastusest ning, millisest keskkonnast on võimalik pileteid soetada. TÜ Viljandi kultuuriakadeemia, *Facebook*'i ja *Instagram*'i kodulehtedel olid üleval pildid lavastuse kohta ning pressiteade. Kõiki lavastusega seonduvaid intervjuusid kajastati kooli kodulehel. Lisaks kajastasid meie sündmust enda kodulehtedel Eesti Teatri Agentuur ning Teater.ee. Seal oli võimalik näha, mis kuupäevadel ning, mis kohtades antud lavastust mängitakse.

Viljandi kohalikus väljaandes ajaleht Sakala ilmus intervjuu lavastuse "Perplex" näitleja Miika Pihlakuga ning lisaks ka pressiteade. ERR'i Kesk-Eesti korrespondent Olev Kenk käis kontrolletendusel tegemas intervjuud, mida oli võimalik esietenduse päeval Aktuaalses Kaameras vaadata.

Ülejäänud meediakajastusi antud lavastuse kohta on võimalik vaadata meediakajastuste lisast (vt *lisa 2*). Koostasid mitmeid erinevaid meililiste. Pressiteateid saatsin üle-eestilistele meediaväljaannetele kui ka kõikidele Eesti kultuuritoimetustele. Raadio- ja televisioonikajastuste saamiseks kirjutasin väljaannete üldistele meiliaadressidele kirju või lõin juba varasemalt kontakti inimestega, kes diplomilavastuse kajastamisega kaasa saaks aidata.

Lavastuse trükisteks olid plakatid, flaietid, kavalehed. Plakateid ja flaiereid oli võimalik näha Tallinnas, Tartus ning Viljandis. Kavalehti jagasime igal etendusel tasuta. Plakateid oli meil kolme erinevat varianti sellega seonduvalt proovisime katsetada ideed. Nimelt panime linnaruumi kolm erinevat, kuid ühise elemendiga plakatit, et näha kas inimesed pööravad tähelepanu ja kas neid erinevaid plakateid ka omavahel seostatakse. Hiljem saime palju tagasisidet, et plakatid jäid tõesti linnapildis silma ning need tekitasid palju põnevust. Samal ajal põhjustasid kolm erinevat plakatit heas mõttes segadust ja huvi lavastuse sisu vastu.

Otseturunduse peamiseks eesmärgiks on müüa teenust nii hästi, et juba olemasolevatel või võimalikel uutele klientidele lähenetakse personaalse suhtlemise kaudu. See tähendab, et ma loon juba klientidega suhte, mis minu kui turundaja jaoks annab võimaluse säilitada, arendada, jagada vahetuid kogemusi ja klientide tagasisidet. (Vihalem 2008, lk 127) Otseturundusena kasutasin lavastuse tarbeks erinevaid meililiste: Viljandi kultuuriakadeemia töötajate, üliõpilaste ning juhtkonna listi, teatrikoolide ja teatriklasside (Tallinn, Tartu, Viljandi teatriklassid) meiliste ning Tartu Ülikooli teatriteaduste üliõpilaste liste. Pakkusin antud meililistide liikmetele erinevaid soodsaid võimalusi, kuidas just neil (vastavalt iga listi vajadusele) oleks mugav tulla lavastust vaatama. Soodsate võimaluste all pakkusin tulla vaatama lavastust odavamalt ehk siis tudengitele kehtis viie eurone pilet.

Piletimüügi aruannete järgi käis lavastust "Perplex" vaatamas 14., 20., 28. ja 20. novembril 2020 kokku vaatamas 247 inimest, neist 119 inimest olid kutsetega (kõik inimesed, kes olid kutsutud, kohale ei tulnud). Piletimüügist saadud tulu oli 2538.82 eurot. Piletimüük toimus läbi Fienta keskkonna, sest see oli meie jaoks kõige mugavam viis, kuhu pileteid müüki panna.

Allpool on näha tabelit, kus on välja toodud turunduseesmärkide täitmise plaan.

Tabel 1. Turunduseesmärkide tabel

Plaan	Täitmine
Müüme 6 etenduse peale 370 piletit.	Müüsimme 4 etenduse peale 247 piletit.
<i>Facebook</i> 'i üritusel on vähemalt 300 osalejat.	<i>Facebook</i> 'i üritusel oli 466 osalejat.
Lavastust on mainitud vähemalt 10 meediaväljaandes.	Lavastust mainiti 15 erinevas väljaandes.
Piletitulu on 4450 eurot.	Piletitulu oli 2538.82 eurot.

Antud tabelis on näha, et suutsime täita kahte eesmärki. Piletitulu ning piletimüügi eesmärgid jäid täitmata, kuna etenduste arv kahanes kuult etenduselt neljale ning meil ei õnnestunud Viljandi etendustele nii hästi pileteid müüa kui plaanisime. Silma jäi ka tõsiasi, et Viljandi etendustel oli kohalikku ehk linnaelanikke vähe. Pigem olid saalis üliõpilased ning TÜ Viljandi kultuuriakadeemia

töötajad ning õppejõud. Sellest tulenevalt järeldasime, et väikeste linnade puhul tuleb kohaliku publiku saali saamiseks, pöörata erilist tähelepanu nendeni jõudmisele. Teatrisaalide rohke hõivatuse tõttu ei õnnestunud meil sellesse perioodi ka Tallinnasse lisaetendusi saada, mis oli samuti suureks müügitulemuste mõjutajaks. Tulevaste sündmuste produtseerimise puhul tean, et edaspidi on vaja eesmärkide saavutamiseks rohkem vaeva näha.

2.6. Lavastuse eelarve ja rahastusallikad

Projekti kuludeks on erinevad kulud, mida vajatakse projekti läbiviimiseks. Selleks, et üldse alustada projekti kulude planeerimist on oluline, et enne oleksid kaardistatud ülesanded, meeskonna vajadused, tähtajad ja vahendite vajadus. (Perens 2001, lk 115)

Lavastus "Perplex" esialgne eelarve oli 2429.48 eurot ja lõplik eelarve oli 2301.38 eurot. Eelarved leiab *lisast 3 ja lisa 4*. Antud projekti alguses tegime lavastajaga kokkuleppe, et tema vastutab eelarve eest ja mina kogu ülejäänud produktsiooni osa eest, sest antud lavastuse finantsosa käis meil lavastaja firma kaudu.

Antud lavastuse kulud kasvasid korralduse käigus ning selgus, et meie eelarve polnud piisavalt hästi planeeritud. Oleksin pidanud enda oskuste ja teadmistega lavastajale rohkem toeks olema. Sellegi poolest olen õnnelik, et meie projekt siiski õnnestus ning saime erinevad probleemsemad olukorrad lahendatud. Lõplik eelarve oli küll esialgsest veidi väiksem ja võib tunduda, et tulime planeeritust paremini toime, kuid tegelikult loobusime protsessi käigus kunstilistel kaalutustel paljudest suurtest kuludest. Lavastaja esialgne mõte suurte rekvisiitide kasutamisest muutus ja tänu sellele said kaetud tähtsamad kuluread.

Kõige suurema kulurea antud projektis moodustasid Eesti Teatri Agentuuri draamateksti autoritasud, kokku 537.60 eurot (algelt oli summa suurem kuna planeerisime anda rohkem etendusi). Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide projekti- ja programmijuhiga koos jõudsime otsusele, et antud lavastuse rahalised toimingud otsustasime teha lavastaja ettevõtte kaudu. Autoritasude maksmiseks küsisime toetust Eesti Kultuurkapitali näitekunsti

sihtkapitalilt. Eesti Kultuurkapitalilt toetust saada kahjuks ei õnnestunud, sealt tulenevalt oli vaja leida lahendus, kuidas antud olukorras siiski lavastust mängida. Antud hetkel tegi lavastajaga otsuse, et ta maksab autoritasud isiklikest rahadest. Lavastaja võttis rahalise riski ning minu vastutusrikkaks ülesandeks jäi antud lavastust nii hästi turundada ja müüa, et lavastajale tasutud autoritasude summa piletitulust tagasi maksta. Õnneks kogu see olukord hiljem lahenes ilma probleemideta.

Autoritasude kõrvalt oli meil tasuda vaja ka Tallinna Sakala 3 ruumirent, transpordikulud, näitlejate kostüümidega seonduvad kulud, Eesti Rahva Muuseumi ruumi rendi kulu, Eesti Autorite Ühingu autoritasu ning Fienta piletimüügi keskkonna vahendustasu. Kuna antud lavastuse tulu koosnes meil ainult piletimüügist, siis pöördusin ma Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstile osakonna poole ja püüdsime leida koos lahenduse, kuidas saaksime lavastust siiski välja tuua nii, et meie üliõpilastena ei peaks antud lavastuse jaoks ise finantsilisi riske võtma. Õnneks leidis Viljandi kultuuriakadeemia võimaluse toetada meid transpordikulude ja Tallinna Sakala 3 ruumi rendikulu katmisega. Esialgses eelarves ei toonud me välja näitlejate kostüümide kulu, kuna arvasime, et leiame sobivad kostüümid Ugala teatrist, kuid kahjuks sobivaid kostüüme teatri kostüümiladudest ei õnnestunud leida.

Esialgu ei osanud me arvestada ka Eesti Autorite Ühingu autoritasudega, kuna algselt ei olnud lavastuse helikujundust/muusikalist kujundust planeeritud. Lavastuses kasutasime ansambel Regatt'i ja Tallinna Linnateatri ühisteost pealkirjaga "Küll varsti jälle näeme". Sõlmisime Eesti Autorite Ühinguga litsentsilepingu ning pidime tasuma vahendustasu etenduse saatemuusika eest. Samuti polnud koheselt teada, kui palju Eesti Rahva Muuseumi teatrisaali rendikulu.

Antud lavastuse koostööpartneriteks olid Eesti Teatri Agentuur, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia, Ugala Teater ning Eesti Rahva Muuseum, kes toetasid lavastuse välja toomist. Esialgse plaani järgi polnud sponsoreid tarvis otsida, kuid hiljem, kui eelarve hakkas tasakaalust välja minema polnud selleks enam aega.

2.7. Lavastuse riskianalüüs

Lavastus "Perplex" riskianalüüsi leiab lisadest (vt *lisa 5*), kus on toodud välja ohutusega seotud riskid ning üleüldised korralduslikud riskid, mis antud projekti käigus oleksid võinud tekkida.

Riskianalüüs on tegevus, mille põhjal selgitatakse välja töökeskkonnast tulenevad ohutegurid. See on protsess, mis hõlmab endast piirväärtuste ja piirnormide määramist, ohtude väljaselgitamist ja riski suuruse hindamist. Selle tulemusel saame hinnata riski suurust ehk hindame tagajärje raskusi ja kahju tekitamise tõenäosust. (Peil 2012, lk 11)

Riskianalüüsi koostasime koos meeskonnaga paar nädalat enne lavastuse esietendust, et oleksime teadlikud, kuidas antud olukorras reageerida ning käituda, kui oleme Viljandi kultuuriakadeemias või väljasõiduetendustel. Tutvusin Viljandi kultuuriakadeemia, Eesti Rahva Muuseumi ning Sakala 3 teatrimaja vastutavate isikutega. Tulenevalt turvalisusest viisid nad mind kurssi seoses erinevate ohumeetmetega ning kõik mängupaigad tagasid meile turvalisuse. Lavastuste etendumisel tuleohutusega seotud riske näiteks tulekahjut või ootamatut elektrikatkestust ei tekkinud.

Riskianalüüsis küll käsitlesime õhupuuduse riski, kuid esimesel Viljandi kultuuriakadeemia kinnisel esietendusel jäi nimetatud risk maandamata. Nimelt toimus enne etendus saalis filmimine, mille käigus kvaliteetsema heli saavutamiseks ventilatsioonisüsteem välja lülitati. Videomeeskonna toimetuste järel unustasime seadmete töötamise üle kontrollida. Järgnevatel etendustel see viga enam uuesti ei kordunud.

Teiseks risk, mida ei õnnestunud vältida oli osade etenduste ära jäämine. Antud lavastust ei saa koroonapandeemia tõttu enam rohkem etendada. (Nt. Värske Kraam Viljandist festivalil). Tänapäevaks on selgunud, et festivalil etenduse mängimine pole viiruse leviku tõttu võimalik.

Kolmas suur risk, mille maandamisele palju rõhku pööramise, oli koroonaviiruse levik Eestis. Lavastuse välja toomise hetkel oli kehtivaid piiranguid võrdlemisi vähe, kuid nakatumise oht oli siiski suur. Otsustasime lavastusmeeskonnaga, et soovime küllastajatel etendustele tules

maski kanda, mõõdame nende kehatemperatuuri, kogume vaatajate kontaktandmeid ning soovitame neil telefoni laadida HOIA rakendus. Fienta piletimüügi platvormil kaudu pileteid soetanud küllastajatele oli oma meiliaadressi sisestamine kohustuslik. Kutsetega küllastajate üle pidasime enne etendust saali ukse juures eraldi arvestust ja nende kontaktid olid meil juba varasemalt olemas. Viljandi kultuuriakadeemia mustas saalis kehtis 50% täituvuse nõue, maskikandmise ja kehatemperatuuri mõõtmise kohustus. Tartu etenduse puhul oli maskikandmise soovitus ja kehatemperatuuri mõõtmine. Tallinna etenduse puhul polnud ruumitäituvuse piirangut küll, aga kehtis maskikandmise ja kehatemperatuuri mõõtmise kohustus.

2020. aasta oktoobris ja novembris piiranguid polnud, kuid soovitati võimalusel teha kaugtööd, rõhuti kätehügieenile, soovitati laadida HOIA mobiiliäpp, kanda maski ja hoiduda reisimisest (Covid-19 blogi 2020).

Novembri alguses kasvas koroonaviiruse levik jõudsalt, nakatumiste numbrid kasvasid, aga täiendavad piiranguid veel ei rakendatud. 10. novembril algatati sotsiaalkampania „Hoiame Eesti elu avatud!“, kuna viiruse teine laine oli jõudnud Eestisse. (Covid- 19 blogi 2020)

Maski kandmise soovitus rakendasime me eelkõige seetõttu, et kõik Eesti teatrid hakkasid maski kandmist publikult paluma ning 5. novembril tegi Eesti Etendusasutuse Liit publiku poole pöördumise, et tuleks kanda teatris maski, hoida teiste teatriküllastajatega distantsi, desinfitseerida käsi ning laadida telefonisse HOIA rakendus. (Maarits 2020)

Meie enda lavastusmeeskonnaga nõustusime teiste teatrite ettepanekutega ning lootsime, et publik mõistab ja käitub vastutustundlikult. Meie etendustel ükski küllastaja ei haigestunud ja keegi ei pidanud eneseisolatsiooni jääma. Viimase etenduse eel, 20. novembril Tallinnas tekkis olukord, kus etenduse toimumine sõltus ühe näitleja koroonaviiruse testi vastutest. See tähendas meie jaoks seda, et me ei teadnud, kas antud etenduse mängimine on võimalik, sest kogu trupp oleks olnud automaatselt lähikontaktset. Etenduse hommikul tehtud testi vastus saabus tund aega enne etenduse algust, vastus oli negatiivne ning kõik laabus plaanipäraselt. Etenduse ärajäämine oleks tähendanud asendusetenduseks kuupäeva leidmist ning soovijatele piletiraha tagasi maksmist.

2.8. Lavastuse sotsiaal-majanduslik mõju

Antud projekt andis meile hea ülevaate sellest, milline on teatrikülastaja, kuidas publik lavastuse kohta infot hangib, kuidas kajastada üht lavastust ja milliste vahendite abil noori näitlejaid publikule tutvustada, millised on meie ühised eesmärgid. Lisaks said projekti käigus selgeks, millised on meie ühised eesmärgid ja milliseid väärtusi kannab läbiviidud projekt üldiselt.

Eesti Konjunktuuriinstituut on 2012. aastal viinud läbi uuringu Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamiseks ja analüüsimiseks. Hall (1992) on jaganud erinevate kultuuri- ja spordisündmuste võimalikud mõjud kuute erinevasse kategooriasse: majanduslik, turism/kaubandus, keskkondlik, sotsiaalne/kultuuriline, psühholoogiline ja poliitiline/administatriivne (Eesti Konjunktuuriinstituut 2012, lk 15).

Majandusliku mõju suhtes meie lavastuse etendamine erinevates linnades (Viljandi, Tartu, Tallinna) suurt mõju endaga kaasa ei toonud, sest tegu oli väikese sündmusega. Küll, aga inimesed ostsid endale bussi-rongipileteid, kütust erinevatesse linnadesse autoga sõitmiseks ja tõenäoliselt külastasid mõnd kohvikut või toidupoodi. Etendus kestis vaheajata poolteist tundi, seega ilmselt ei tekkinud paljudel külastajatel vajadust endale ööbimiskoht leida. Nimetatust tulenevalt ei avaldanud me tõenäoliselt siseturismile suur mõju.

Iga sündmuse korraldamisega kaasneb mõju keskkonnale, mõnel juhul on mõju positiivne, mõnel juhul negatiivne. Lavastuse välja toomisel trükkisime plakateid, kavalehti ja flaiereid, mis liigse tarbimisena kindlasti avaldab keskkonnale negatiivset mõju. Lisaks kulutasime meeskonna ja tehnika transportimisel palju kütust, mille kaudu pääses atmosfääri palju heitgaase. Püüdsime organiseerida ühiseid sõite ning seeläbi vältida liigset tarbimist.

Sotsiaal/kultuuriline mõju oli minu arvates selle projekti puhul kõige suurem ning positiivses võtmes. Me soovisime enda projektiga teatrihuvilistele inimestele näidata, millega noored teatrikunsti üliõpilased tegelevad, üliõpilased said seeläbi koolis õpitut praktikaga siduda ning võimaluse end teatrimaailmas tegutsevatele inimestele tutvustada. Ühtlasi sai TÜ Viljandi

kultuuriakadeemia võimaluse end teatrikunsti õppekava üliõpilaste tegemiste kaudu reklaamida ja potentsiaalsetes tulevastes tudengites huvi tekitada.

Psühholoogilise mõjuna saab välja tuua antud lavastuse positiivset mõju, mis avaldus lavastuse protsessi lõpus tundis teatripublik huvi ja sooviti teada saada, kas antud lavastust veel etendatakse ning millal. Ning kuna lavastus oli väga tugevalt seotud iseenda tõe otsimisega, siis andis see publikule võimaluse vaadata etendust, mis on varasematest diplomilavastustest täiesti teise perspektiivi ja küsimuste põhjal ülesehitud. Seega said külastajad vaadata etendust, mis neid enese maailmapildi ja arusaamade üle mõtlema paneks.

Administratiivse mõju väljendub meie meeskonna siseselt. Lavastuse protsessi käigus ja ühiselt töötamise kaudu paranesid märgatavalt meeskonna korralduslikud oskused ja paranes meeskonnaliikmete omavaheline kommunikatsioon.

3. ENESEREFLEKSIION

2020. aasta jaanuarikuus pöördus minu poole lavastuse “Perplex” lavastaja Tõnis Veelmaa, kes pakkus mulle võimalust nimetatud lavastust produtseerida ning vastutada kogu projekti korraldusliku poole eest. See tähendas, et kogu projekti korralduslik osa, on minu vastutada. Ühtlasi oli minu ülesandeks leida parimad võimalused, kuidas antud diplomilavastus publikuni viia. Tegemist oli nii lavastaja kui ka näitlejate diplomilavastusega. Lavastuse töömeeskonnaga koostöös TÜ Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunsti osakonnaga.

Kui lavastaja minu poole pakkumisega pöördus, olin väga eevil. Samal ajal tundsin suurt vastutust, sest varasemat teatrilavastuse produtseerimise kogemust mul polnud. See andis mulle hea võimaluse TÜ Viljandi kultuuriakadeemias õpitut praktikas rakendada. Kõik meeskonnaliikmed olid omavahel juba varasemates projektidest tuttavad, seega teadsime, teineteise töömeetodeid. Alused heaks koostööks olid olemas ning julgesin pakkumise vastu võtta.

Tundsin ennast projekti vältel hästi. Teadsin, et olen meeskonnas, kus mind kui kultuurikorraldajat usaldatakse, kuid sellest olenemata tekkis loomulikult projekti käigus ka pingelisemaid ning keerulisemaid perioode. Nende olukordade jaoks leidsime ühiselt lahendusi, et hea koostöö saaks jätkuda. Pingelisi olukordi lavastaja ja minu koostöös ei tekkinud. Me suhtlesime omavahel tihedalt ning arutasime kõik ideed ja plaanid läbi. Meie omavaheline suhtlus toimus väga hästi, sest lavastaja hoidis mind kursis lavastuslike teemadega ja mina teavitasin teda produtseerimises toimuvaga. Oluline oli meie jaoks see, et oleksime mõlemad toimuvast teadlikud ja saaksime ühiselt asjadest aru. Samuti mängis meie jaoks olulist rolli omavaheline usaldus ning kordagi polnud tunda, et keegi minu tööd kontrolliks. Meie puhul see toimus ning lavastaja minu tehtud tööle etteheiteid või kommentaare ei teinud.

Kõige rohkem õppisin selle projekti käigus oma aega planeerima. Antud diplomilavastuse produtseerimist tegin enda töö ning seminaritöö kõrvalt ning peagi sain aru, et lavastuse intensiivse protsessi tõttu tuleb mõnest teisest kohustusest loobuda ja keskenduma ainult lavastuse produtseerimisele. Antud projekti puhul langes kõige suurem töökoormus meeskonnas minu õlgadele ja vahel tundsin, et oleksin vajanud abistavat assistenti/abilist. Õnneks oli mulle suureks toeks Viljandi kultuuriakadeemia etenduskunstide oma ala spetsialistid, kes oskasid mind vajadusel suunata. Suureks moraalseks toeks oli minu lõputöö juhendaja Marko Lõhmus, tema andis oma kogemuste põhjal erinevaid soovitusi ja aitas rasketel hetkedel välja mõelda varuplaani. Leian, et see oli minu jaoks üks olulisemaid väljakutseid Viljandi kultuuriakadeemias õppimise vältel. Olen õnnelik, et suutsin produtsendina selle projekti üksinda ellu viia ja tunnen, et selles projektis osalemine andis mulle kindluse, et sellise töömahu ja spetsiifikaga saan tulevikus erinevates projektides ülesandeid edaspidigi ellu viia. Õppisin kõige paremini hindama iseennast ja enda tööd. Selle projektiga mõistsin, et olen võimeline enese aega hästi planeerima ja endale tööandja olema.

Olen harjunud töötama meeskonnas kui ka üksinda, antud projekti puhul tundsin, et oleksin võinud leida enda kõrvale kellegi, kes mulle toeks oleks ning aitaks mind olukordades, kus ise hätta jääksin. Mulle meeldib töötada inimestega, kellel on minust rohkem korralduskogemust. Olen inimene, kellele meeldib saada tagasisidet. Mulle on oluline, et teaksin, kas olen antud olukorra õigesti lahendanud ning lähenenud asjale nii, nagu seda ülejäänud meeskond ootab. Tugi on väljaspool meeskonda olemas, kuid oleksin eelistanud abilist ka meeskonna sees. Seega minu enesekindlus ja usk endasse oleks võinud olla isegi suurem. See oli mulle hea õppetund ning kogemus, mis andis mulle teadmise, et ma saaksin ka üksinda sellistes olukordades hakkama ning sain aru, et eelkõige on vaja iseendasse uskuda.

Ootamatusi ja kiirelt reageerimist vajavaid olukordi küll tekkis, aga üldiselt kulgesid lavastuse prooviprotsess ning etendused edukalt. Kiirelt reageerimine ja sealjuures rahu säilitamine on märksõnad, mis ma endaga uutesse projektidesse kindlasti kaasa võtan. Meie projekti meeskonnani jõudis palju positiivset tagasisidet ja publiku vaimustust oli isegi küllastajate silmadest näha. Lavastuse viimasel etendusel tõusis kogu saalis viibiv publik etenduse lõpuks lausa püsti. See on ühele väikesele ja noorele meeskonnale, kes on ise kõik otsast lõpuni valmis

teinud, üks suurimaid tunnustusi. Tänutunne, mis meid sellel hetkel valdas, on kirjeldamatu. Olen tänaseni ääretult tänulik ka enda meeskonnale, et nad mind usaldasid ja andsid võimaluse mul ennast proovile panna. Vahetult enne esietendust oli mul muidugi suur ärevus sees. Ja küsimused nagu näiteks: "kuidas kõik läheb" ja "kas me saame sellega hakkama" keerlesid meil kõigil peas. Aga see oli ärevus, mis asendus lõpuks ikkagi elevusega ning selline tunne sütitab mind teatrivaldkonnas aina rohkem tegutsema.

Meie lavastuse produtseerimisel tekkis kõige rohkem murekohti rahastuse poole peal. Need olid minu jaoks kõige ärevamad ja õpetlikumad hetked projekti käigus. Ühel hetkel seisin silmitsi olukorraga, et millal polnud teada, kas antud lavastust on võimalik etendada või mitte. Seejärel meenus mulle Viljandi kultuuriakadeemias õpitu: pole mõtet hakata ette paanitsema, vaid vaja on etteruttavalt leida plaan b ja plaan c. Projekti algusfaasis ei uskunud me lavastajaga, et meil varuplaane üldse käiku oleks tarvis kasutada. Me olime varuplaane omavahel arutanud ja teadsime esimeses kriisiolukorras, et meil ei jää muud üle, kui riskida ning riski me ka vastu võtsime. See moment sai minu jaoks kõige suuremaks komistuskiviks. Tõsiasi, et seadsime enda lootused liiga kõrgele. Õppetunniks sellel hetkel oli see, et ei ole tarvis enda võimeid ülehindama. Ühtlasi sai sellest olukorrast põhjalikult õppida, et esimesena tuleb koostada kulude nimekiri, mitte tulude kaardistamine.

Samuti tuleb teha enne prooviperioodi algust terviklik plaan, kuidas lavastust välja anda, et ei tekiks olukorda, kus trupp oleks esimesse proovi tulles teadmatuses.

Enda kõige suuremaks tugevuseks pean seda, et minu poolt tehtud ülesanded ja kohustused olid õigeaegselt täidetud ning miski ei jäänud kunagi viimasele minutile. Leian, et olen korraldajana väga kohusetundlik ning annan endast alati maksimumi, mis võimalik. Korraldajana keskendun ühele projektile korraga, sest tean, et end mitme projekti vahel jagades jääb üks töö mingil hetkel tahaplaanile. Enda tugevuseks pean ka oskust aega efektiivselt planeerida. Kõige vähem talun tunnet, kui teised inimesed minu järele ootama peavad.

Lavastuse produtsendi töö õpetas mind keerulistes olukordades kiiresti reageerima. Kõige rohkem aitas mind kaasa nendel hetkedel Viljandi kultuuriakadeemias läbitud õppeained, milleks olid organisatsioonikäitumine, läbirääkimiste tehnika, turundus ning turundus

praktikum. Tänu nendele ainetele sain enda õpitud rakendada. Projekti planeerimise ja ettevalmistamise faasis võin peas mitmeid kordi erinevatele olukordadele mõelda, kuid alati tuleb valmis olla ootamatusteks. Oluline on sealjuures säilitada rahu, vältida paanikat ja olla meeskonna jaoks kriitilistes olukordades olemas. Teiseks pean olema iga meeskonnaliikme jaoks olemas, kui tal abi või nõu vaja on. Mingis mõttes olen justkui projekti ema, kes aitab kõikide küsimuste ja olukordade lahendamisel.

Ma olen siiralt õnnelik, et sain "Perplex" lavastuse produtsendi kogemuse osaliseks. Kõik õppetunnid, kogemused, meeskonnatöö, hea energia ja lavastuse edukus andsid mulle väga palju positiivsust, jõudu ja energiat, et veel rohkem õppida ja sarnaseid sündmusi korraldada. Spetsialiseerun etenduskunstide suunas ja see projekt andis mulle palju enesekindlust teatrivaldkonnas töötamiseks. Kindlust teadmisel, et soovin oma elu pühendada korraldajana teatrivaldkonnas. Loodan, et minu ellu tuleb veel palju värvikaid projekte. Loominguliste inimeste ja nende hajameelsusega võib-olla vahel veidi keeruline koos töötada, kuid siiski tean, et kujutan end vaid teatris ette.

KOKKUVÕTE

Käesolev loov-praktiline lõputöö annab ülevaate diplomilavastuse "Perplex" koostööst TÜ Viljandi kultuuriakadeemiaga, korraldusprotsessist ja produktsioonist, meeskonnast, mõjudest ja refleksioonist. Lavastus "Perplex" oli diplomilavastus TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lennu lavastaja ja näitlejate jaoks. „Perplex“ esietendus 13. oktoobril 2020 Viljandis.

Töö esimeses osas annan ülevaate TÜ Viljandi kultuuriakadeemiast ja annan ülevaate organisatsioonist, eesmärkidest, struktuurist. Töö teises osas kirjeldan korraldusprotsessi ehk annan ülevaate etenduskunstide õppekavast, tutvustan lavastust, toon välja lavastuse eesmärgid ning sihtgruppi, tutvustan meeskonda, kirjeldan turunduse- ja meediaplaani elluviimist, kirjutan lähemalt eelarvest ja rahastusallikatest, toon välja lavastusega seonduvad riskid ning lavastuse sotsiaal-majandusliku mõjust. Kolmandas osas reflekteerin ennast, kus analüüsin antud projekti korraldustööd, toon välja projekti miinused ning annan hinnangu enda tugevatele ja nõrkadele külgedele.

Lavastust mängiti kokku neljal korral. Kaks etendust mängiti Viljandis ning ülejäänud kaks etendust toimusid Tartus ja Tallinnas. Lavastus põhineb Marius Von Mayenburgi näidendil "Perplex", mis oli lavastaja Tõnis Veelmaa esimene avalik diplomilavastus. Lavastus räägib inimese enese- ja tõe tundest ning selle otsimisest. Kokku külastas antud lavastuse etendusi 280 inimest.

Lavastuse "Perplex" produtseerimine andis mulle hea kogemuse TÜ Viljandi kultuuriakadeemias õpitud teadmisi, kogemusi, praktikat, organiseerimist ja kommunikeerimist rakendada. Olen väga tänulik, et lavastaja Tõnis Veelmaa andis mulle võimaluse antud projektis tegutseda ning mind usaldas. Sain kinnitust, et etenduskunstide valdkonnale spetsialiseerumine viib mind minu unistuste tööni ja kindlasti soovin antud teadmisi ja oskusi tulevikus uute projektide käigus rakendada.

KASUTATUD KIRJANDUS

Alas, R. 2008. Juhtimise alused. Viies trükk. Tallinn: Kirjastus Külm.

Brooks, I. 2006. Organisatsioonikäitumine. Organisatsiooni struktuur. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda. LK 208

Byrnes, W. J. 2008. Management and the Arts. Burlington: Focal Press.

Eesti Konjukturiinstituut. 2012. Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs.

https://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_moju.pdf, (01.05.2021).

Eesti Teatriagentuuri Statistika. Eesti Teatristatistika 2019.

<https://statistika.teater.ee/stat/main/show/42>, (04.05.2021)

EKI 2021. Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2018. <https://www.eki.ee/dict/qs/>, (22.04.2021).

Eriolukorra meetmete rakendamine. 2020. <https://www.riigiteataja.ee/akt/314032020001>, (07.05.2021).

Kivirähk, J. 2016. Teatri positsioon ja roll ühiskonnas.

<http://teatriliit.ee/files/Teatri%20positsioon%20ja%20roll%20%C3%BChiskonnas.pdf>, (25.04.2021).

Kuhlberg, J. 2018. Turundus. [Loengukonspekt]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.

Kõlar, J.-M. 2020. Seletuskiri Viljandi kultuuriakadeemia põhikirja muudatuse kohta. E-kiri kultuurikorralduse õppekava (RAK) õppekorralduse spetsialist. 28.04.2021. *Dokument autori valduses*.

Maarits, M. 2020. Etendusasutuste liit palub inimestel teatris maski kanda.

<https://kultuur.err.ee/1155376/etendusasutuste-liit-palub-inimestel-teatris-maski-kanda>, (03.05.2021).

Peil, M. 2012. Riskianalüüsi käsiraamat. Tallinn: Ten-Team OÜ.

Perens, A. 2001. Projekti juhtimine. Tallinn: Külim.

Terviseamet. 2021. Covid- 19 blogi, 13. oktoober: ööpäevaga lisandus 25 positiivset testi. <https://www.terviseamet.ee/et/uudised/covid-19-blogi-13-oktoober-oopaevaga-lisandus-25-positiivset-testi>, (03.05.2021).

Terviseamet. 2021. Covid- 19 blogi, 20.november: ööpäevaga lisandus 364 positiivset testi. <https://www.terviseamet.ee/et/uudised/covid-19-blogi-20-november-oopaevaga-lisandus-364-positiivset-testi>, (03.05.2021).

Tiidenberg, K. 2017. Ihu ja hingega internetis. Tallinn: TLÜ Kirjastus.

TÜ VKA 2021. Ajalugu. <https://www.kultuur.ut.ee/et/akadeemia/ajalugu>, (21.04.2021).

TÜ VKA 2021. Etenduskunstide õppekava. <https://www.kultuur.ut.ee/et/etenduskunst>, (20.04.2021).

TÜ VKA 2021. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2016-2022. https://www.kultuur.ut.ee/sites/default/files/www_ut/vkaarengukava2017-2020.pdf, (20.04.2021).

TÜ VKA 2021. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia juhtimine. <https://www.kultuur.ut.ee/et/juhtimine>, (20.04.2021).

TÜ 2021. Tartu Ülikooli juhtimine. <https://www.ut.ee/et/ulikoolist/struktuur-ja-inimesed/juhtimine>, (20.04.2021).

VKA 2021. Viljandi kultuuriakadeemia põhikiri. file:///C:/Users/Getter%20Marii/Downloads/VKA_p%C3%B5hikiri.pdf, (20.04.2021).

Virovere, A., Alas, R. & Liigand, J. 2008. Organisatsioonikäitumine. Käsiraamat. Külim.

Volmer, J. 2021. Suuline teade autorile, Tallinn 25. aprill.

Üksvärav, R. 2008. Organisatsioon ja juhtimine. Neljas, täiendatud trükk. Tallinn: TTÜ Kirjastus.

LISAD

Lisa 1. Turundusplaan

TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lennu diplomilavastus "Perplex"

Autor: Marius von Mayenburg

Tõlkija: Liis Kolle

Lavastaja: Tõnis Veelmaa
(TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lend)
Juhendajad: Katariina Unt ja Lennart Peep

Osades: Rainer Elhi, Maria Paiste, Miika Pihlak ja Elise Pottmann
(TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lend)

Kostüümikunstnik: Triinu Paabut
(Eesti Kunstiakadeemia 3.kursuse stsenograafia tudeng)

Graafiline disain/plakat: Lisette Lepik
(Eesti Kunstiakadeemia 3.kursuse maalitudeng)

Helikujundaja: Tõnis Veelmaa
(TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lend)

Valguskujundaja: TÜ Viljandi kultuuriakadeemia valguskunsti tudengid, juhendaja Siim Reisspass

Liikumisjuht: Anumai Raska
(TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 14. lend)

Produtsent: Getter Marii Kalvik
(TÜ Viljandi kultuuriakadeemia kultuurikorralduse 16. lend)

Lavastuse tutvustav tekst:

Ma elan oma tões. Täielikult.

Mu maailmal on selged reeglid, konkreetsed piirid ja ühesed mustrid. Need meeldivad mulle, kuna korras ja süsteemis ja tões on hea olla. Hea turvaline. Ma tean, mis on õige ja mis vale. Mis must ja valge. Mis teeb mind õnnelikuks ja mis kurvaks. Mis paneb mind liikuma ja mis mind peatab.

Ma tean. Ma tunnen. See on minu jaoks sama.

Ma armastan oma tötunnet. Kuigi ma seda igal hetkel isegi ei teadvusta, kuid ta on koguaeg olemas. Minuga. Ja mina temaga.

Ja ma olen valmis seda jagama. Kõigiga. Tundke kõik minu tunnet. Uskuge, see on hea.

Ühes hetkes on neli inimest.

Ruum.

Valgus.

Heli.

Tõde.

“Kas nüüd on läbi?”

“Ei. Ikkagi läheb kõik edasi. Alati läheb kõik edasi. Muusika mängib. Prožektorid põlevad. Keegi räägib kusagil. See ei lõpe kunagi.” (M. von Mayenburg)

NB! Lavastus sobib vaatamiseks alates 16. eluaastast.

Etenduse kuupäevad:

- 14. oktoober kell 19.00- TÜ Viljandi kultuuriakadeemia must saal, Viljandi
- 20. oktoober kell 19.00- TÜ Viljandi kultuuriakadeemia must saal, Viljandi
- 28. oktoober kell 19.00- Eesti Rahva muuseum, Tartu
- 20. november kell 19.00- Sakala 3 teatrimaja, Tallinn

Toetajad ja koostööpartnerid: TÜ Viljandi kultuuriakadeemia, Eesti Teatri Agentuur, SA Ugala teater, Eesti Rahva Muuseum

Piletid müügis: <https://fienta.com/?country=ee&q=perplex>

Piletihind: 10 eurot sooduspilet (õpilane, üliõpilane, pensionär), 15 eurot täispilet, 20 eurot toetajapilet. Piletimüük toimub Fienta keskkonna kaudu, istekohad on nummerdamata. Müüki läheb 4 etendust (2 Viljandis, 1 Tartus, 1 Tallinnas), kokku pileteid müügis on 328 piletit.

Turunduseesmärgid on:

- Müüme 6 etenduse peale 370 piletit;
- Facebook'i üritusel vähemalt 300 osalejat;
- Lavastust on vähemalt 10 meediaväljaandes mainitud;
- Piletitulu on 4450 eurot.

Sihtgrupid:

- Teatrihuvilised inimesed üle Eesti;
- Lavastusprojekti meeskonna perekond, sõbrad, tuttavad;
- Lavastusprojekti juhendajad, õppejõud, kaasüliõpilased;
- Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikool;
- Tartu Ülikooli teatriteaduse üliõpilased;
- Vanalinna Hariduskolleeegium gümnasistid;
- Tallinna 32. keskkooli gümnasistid.

Konkurendid:

- Teiste teatrite etendused;
- Muud kultuurisündmused.

SWOT ANALÜÜS:

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kogemustega meeskond 2. Omanäoline 3. Arendav ja uutele ideedele avatud lavastus 4. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia tugi 5. Tugev ühtekuuluvustunne ja suur tahe koos töötada, tegutseda ühiste eesmärkide nimel 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koroonapandeemia ei võimalda lavastust etendada 2. Tehnilised lahendused (nt: valgustehnika veab alt) 3. Koostööpartnerid ei pea kokkulepetest kinni (nt: ERM) 4. Pole tuntud näitlejad 5. Ühekordne project
VÕIMALUSED	OHUD
<ol style="list-style-type: none"> 1. Erinevatel teatritel võib tekkida soov antud lavastust tuua enda teatri repertuaari 2. Meedia võib tekitada huvi meeskonna vastu (uued inimesed Eesti teatrimaastikul) 3. Üliõpilastel tekib võimalus ennast näidata, teostada ja luua uusi kontakte tulevaste projektide tarbeks 4. Otsida sponsoreid 5. Arendada koostööd uute organisatsioonidega (ERM uus lavastus projekt jms) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vähe koostööpartnereid 2. Reklaam ei jõua publikuni 3. Samal ajal toimub teisi teatrietendusi või muid kultuurisündmusi 4. Publikul puudub huvi 5. Inimesed haigestuvad

Lisa 2. Meediakajastused

Perplex 2020			
Meediakanal	Formaat	September	Oktoober
Kohalikud lehed			
1. Sakala ajaleht	Intervjuu	15.10.2020	
2. Sakala ajaleht	Arvustus	20.10.2020	
3. Järva teataja	Pressiteade	13.10.2020	
4. Kultuur.ut	Pressiteade	13.10.2020	
5. Tartu Ülikooli ajakiri	Intervjuu	Novembri ajakirjas	
Üleriigilised lehed			
1. ERR kultuuriportaal	Pressiteade	13.10.2020	
2. Eesti Teater	Pressiteade	Kodulehel oli etenduste kuupäevadega info	
3. Postimees kultuuritoimkond	Pressiteade	12.10.202	
Veebimeedia			
1. Sakala ajaleht	Pressiteade/intervjuu	15.10 ja 20.10	
2. Eesi Teatri Agentuur	Pressiteade	Kodulehel oli info	
3. Edasi. org	Pressiteade	EI	
4. Päevaleht, kultuur	Pressiteade	EI	
5. Sirp	Arvustus	Ilmus detsembris	
6. Mürileht	Pressiteade	EI	
7. Facebook event	Ise tegin	Septemberi keskel	
8. Instagram konto	Ise tegin	Septemberi keskel	
Tele			
1. OP	Intervjuu	EI	
2. ERR (AK)	Intervjuu näitlejaga	13.10.2020	
3. ERR Terevisioon	Intervjuu	EI	
4. TV3 DUUBEL	Intervjuu	EI	
Raadio			
1. Kuku raadio. Viljandi linna veerand	Intervjuu näitleja ja lavastaja	09.10.2020	
2. Publikumärk- Liis Seljamaa	Intervjuu näitlejatega	17.10.2020	
3. Elmar raadio	Intervjuu	EI	

4. Kuku raadio-Hommikuprogramm	Intervjuu	EI	
5. Vikerraadio-Hommikuprogramm	Intervjuu	18.10.2020	
6. Raadioteater	Intervjuu	EI	
7. Klassikaraadio	Intervjuu	15.10.2020	
8. Vikerraadio- Andres Oja	Intervjuu	05.10.2020	
MUU			
1. Tallinna 32. keskkool	Infokiri		
2. Tartu Waldorfgümnaasium	Infokiri		
3. VHK	Infokiri		
4. Eesti riigiteatrid	Infokiri		
5. VKA listid	infokiri		
6. TÜ teatriteaduse üliõpilased	infokiri		
Välireklaam			
1. Tallinn (tasuta kohad)	Plakatid, flaierid		
2. Tartu (tasuta kohad)	Plakatid, flaierid		
3. Viljandi (tasuta kohad)	Plakatid, flaierid		

Lisa 3. Esialgne eelarve

Tabel 1. Lavastuseelarve

	Kulud	Tulud	Kokku
Prooviprotsess	880	0	-880
Produktsoon	998	750	-248
Etendused	551.48	3700	3148.52
	2429.48	4450	2020.52

Tabel 2. Kulud

			ühik	Ühiku hind	Kokku
Produktsoonikulud	Autoritasu	1	leping	750	750
	Prooviruumid	1	protsess		0
	Prooviprotsess	10	läbimäng	25	250
	Piletimüük	0.04	protsent	3700	148
	turundus	1	protsess	100	100
	lavakujundus	1	protsess	500	500
	Transport (kunstnik)	20	bussipiletit	6.5	130
Viljandi (3 etendus)	Etendusekulud	3	etendust	25	75
	Ruumikulud	3	etendust		0
	Transport	3	etendust	0	0
Tartu (1 etendus)	Etendusekulud	1	etendust	25	25
	Ruumikulud	1	etendust	100	100
	Transport	1	etendust	20.40	20.40
Tallinn (2 etendus)	Etendusekulud	2	etendust	25	50
	Ruumikulud	2	etendust	100	200
	Transport	2	etendust	40.54	81.08
					2429.48
	Transport				
	km	L/100 km	kütusekulu	kütusehind	Kokku
Viljandi-Tartu-Viljandi	162	10	16.2	1.259	20.40
Viljandi-Tallinn-Viljandi	322	10	32.2	1.259	40.54

Tabel 3. Tulud

		Toetus	Piletiproгноos	Piletihind	
TÜ VKA					0
KULKA		750			750
Piletiproгноos	Viljandi		150	10	1500
	Tartu		100	10	1000
	Tallinn		120	10	1200
					4450

Lisa 4. Lõplik eelarve

Tabel 1. Lavastuseelarve

	Kulud	Tulud	Kokku
Prooviprotsess	969.47	540.94	-428.53
Produksioon	744.47	0	-744.47
Etendused	587.44	2665.00	2077.56
	2301.38	3205.94	904.56

Tabel 2. Kulud

			ühik	Ühiku hind	Kokku
Produksioonikulud	Autoritasu	1	leping	537.6	537.6
	Muusika autoritasu	1	leping	56.69	56.69
	Prooviruumid	1	protsess	0	0
	Piletimüük	0.05	protsent	2665	126.18
	turundus	1	protsess	24	24
	fotograaf	1	etendust	60	60
	kostüümid	1	protsess	100	100
	Transport (kunstnik)	10	bussipiletit	6.5	65
Viljandi (3 etendust)	Ruumikulud	3	etendust	0	0
	Transport	3	etendust	0	0
Tartu (1 etendus)	Ruumikulud	1	etendust	46.5	46.5
	Transport	1	etendust	20.40	20.40
Tallinn (1 etendus)	Ruumikulud	1	etendust	480	480
	Transport	1	etendust	40.54	40.54
					1556.91
	Transport				

	km	L/100 km	kütusekulu	kütusehind	Kokku
Viljandi-Tartu- Viljandi	162	10	16.2	1.259	20.40
Viljandi-Tallinn- Viljandi	322	10	32.2	1.259	40.54

Tabel 3. Tulud

		Toetus	Piletite arv	Piletihind (täis 15, soodus 10)		
TÜVKA		540.94				540.94
Piletiprognosis	Viljandi		33	15	495	
			21	10	210	
	Tartu		43	15	645	
			13	10	130	
	Tallinn		88	15	1320	
			36	10	360	
					2665.00	3205.94

Lisa 5. Riskianalüüsi tabel

Mida arvame juhtuvat?	T	M	Riski suurus (T x M)	Kus??	Millal?	Mida on võimalik teha selle vältimiseks?	Mida teha, kui see siiski juhtub?	Vastutaja	Aeg
1. Tulekahju	1	3	3	Saalis	Etenduse ajal	Mitte koormata üle elektripistikuid, kõik vajalikud seadmed õigesti ühendada ning kontrollida nende korrasolekut enne etendust	Peatada või katkestada etendus, toimida vastavalt olukorrale, järgida tööohutusmeetemstikuga, tutvuda maja evakuatsioonitee plaanidega	Produtsent, maja personal	0-5 minutit
2. Õnnetus näitlejaga	3	3	9	Etenduse ajal, lava taga	Enne etendust, etenduse ajal, pärast etendust	Näitlejate enda enesehoidmine ning enda keha pidev kontrollimine. Teadvustamine ning püüda vältida ohtlike stseene	Esmaabi, kiirabi	Kogu meeskond	0-10 minutit
3. Terviserike publikus	3	3	9	Publikus	Enne etendust, etenduse ajal, pärast etendust	Saalis hoida temperatuuri taset normis, pöörata tähelepanu ohtlikele kohtadele (teavitada publikut, aidata), hoiatada publikut, kui kasutatakse tossu, eriefekte jne	Esmaabi, kiirabi	Produtsent, meeskond, Publikuteenindajad, tehnikud, maja personal	0-10 minutit
4. Ootamatu elektrikatkestus	1	3	3	Enne etendust, saalis	Etenduse ajal	Varugeneraatorite kasutamine	Etenduse peatamine või katkestamine	Produtsent, tehniline meeskond, maja personal	0-15 minutit

Mida arvame juhtuvat?	T	M	Riski suurus (T x M)	Kus??	Millal?	Mida on võimalik teha selle vältimiseks?	Mida teha, kui see siiski juhtub?	Vastutaja	Aeg
5. Joobes inimene etendusel, kes segab etenduse vaatamist	2	3	6	Saalis	Etenduse ajal	Kui on näha juba enne, et inimene on joobes siis korraldajal on õigus keelduda teda saali laskmas kui ta ei ole adekvaatne	Paluda inimesel saalist lahkuda	Produtsent	3 minutit
6. Õhupuudus saalis	2	3	6	Saalis	Etenduse ajal	Tagada, et kõik vastavad seadmed töötaksid (ei tekiks õhupuudust), kontrollida see ka kindlasti üle enne etenduse algust	Võimalusel teha lahti ukсед, et õhk liiguks	Produtsent	1 minut
7. Tuleb välja hiljem, et keegi on nakatunud koroonaviirusesse	3	3	9	Saalis	Pärast etendust	Kõikide e-maili aadressid, kes antud etendusel viibisid kokku koguda ning need, kes said sisse tasuta paluda panna enda nimi kirja, et oleks hiljem võimalik ühendust võtta. Enne etendust mõõta inimeste kehatemperatuuri, paluda kanda maski ning alla laadida HOIA äpp	Teavitada inimesi sotsiaalmeedia vahendusel, paluda inimestel enda tervist jälgida, võtta ühendust terviseametiga ja suhelda TÜ VKA'ga, kuidas edasi tegutseda.	Produtsent	0-15 minutit

Mida arvame juhtuvat?	T	M	Riski suurus (T x M)	Kus??	Millal?	Mida on võimalik teha selle vältimiseks?	Mida teha, kui see siiski juhtub?	Vastutaja	Aeg
8. Lavastus ei saa piisavalt rahastust	3	3	9	Enne prooviperioodi	Selgub prooviperioodi ajal	Proovida leida muid alternatiive (kust saab kärpida, mille arvelt loovutada)	Otsida sponsoreid, suhelda TÜ VKA'ga, kuidas antud olukorras käituda	Produtsent	1 kuu
9. Publikus keegi komistab/kukub tribüünidel	2	3	6	Saalis	Enne etenduse algust	Pakkuda inimestele abi, teavitada neid	Esmaabi, kiirabi	Produtsent	0-5 minutit
10. Koroonapandeemia tõttu ei saa kõiki etendusi mängida	2	3	6	Tallinnas, Tartus, Viljandis	Vahetult enne etenduse toimumise kuupäevast	Pole antud olukorras midagi teha, et vältida	Teavitada publikut, vabandada, leida uus kuupäev, millal etendust mängida kui oht on möödas	Produtsent	Paar päeva
11. Meeskonnast peab keegi viimima eneseisalatsioonis/haigestub.	3	3	9	Enne etendust, pärast etendust	Enne etenduse algust, pärast etenduse lõppu	Tagada, et kõik oleksid terved ja teavitada koheselt ohust	Etendus ära jätta, leida asendus etenduse kuupäev, tagastada piletiraha	Kogu meeskond	Paar tundi
12. Etendus hilineb	1	1	1	Saalis	Enne etenduse algust	Korraldada täpne aeg, mis hetkel on näitlejad valmis ning leppida lavastajaga kokku aeg kui antakse korraldajale teada, millal võib publikut saali lasta	Mitte õigustada enda käitumist, vaid vabandada. Anda endast kõik, et lavastus saaks toimuda võimalikult kiiresti.	Produtsent	5 -15 minutit

SUMMARY

This creative-practical thesis gives an overview about producing the performance "Perplex" in cooperation with University of Tartu Viljandi Culture academy. It also gives an overview about the organizing process, the production, the team, the impact and the self-reflection. The staging of "Perplex" was a diploma performance for the director and actors which premiered October 13, 2020 in Viljandi.

In the first part of this thesis i give an overview of University of Tartu Viljandi Culture academy and it's organization, objectives and structure. In the second part of the thesis I describe the organizing process – an overview of performing arts department, introduce the staging and its goals and target audience. I also give an overview of the production team, describe the marketing and media strategies, give a closer look about the budget and funding and finally introduce the social and economic impact of the project. In the third section I perform a self-reflection, where I analyze the organizational part of the project, highlight the shortages and give an assessment to my strong and weak sides.

The staging was performed in total five times. In addition to the premiere there were two other performances in Viljandi and one in Tartu and Tallinn. The staging is based on Marius Von Mayenburgs play "Perplex", which was director Tõnis Veelmaa's first public diploma performance. The staging takes on persons self awareness, sense of truth and the search of the two. In total 280 people went to see the performance.

Producing "Perplex" gave me a good opportunity to put everything I've learned in University of Tartu Viljandi Culture academy to practice as a creative-practical thesis. Be it the knowledge and experience I've gained or organizing and communicating. I am thankful for the opportunity director Tõnis Veelmaa gave me in this project and for the trust he had in me. This was a gave me the confirmation that specializing in performing arts is the right choice for me and that I can put the experiences I've gained to good use in future projects.

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Getter Marii Kalvik,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 13. lennu diplomilavastuse "Perplex",

mille juhendaja on Marko Lõhmus,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Getter Marii Kalvik

14.05.2021